

OPINIA RADY

z dnia 10 marca 2009 r.

w sprawie zaktualizowanego programu stabilności na lata 2008–2011 przedstawionego przez Hiszpanię

(2009/C 68/04)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 10 marca 2009 r. Rada przeanalizowała zaktualizowany program stabilności na lata 2008–2011 przedstawiony przez Hiszpanię.
- (2) Zgodnie ze śródkresową prognozą służb Komisji ze stycznia 2009 roku wzrost realnego PKB w Hiszpanii obniży się w 2008 roku do 1,25 %. Hiszpania stoi obecnie przed wyzwaniem w sferze wewnętrznej i zewnętrznej, które wymagają odpowiednich dostosowań. W odniesieniu do sytuacji wewnętrznej kurczy się sektor budownictwa mieszkaniowego, a ceny mieszkań spadają. Co do sytuacji zewnętrznej utrzymujący się deficyt obrotów bieżących doprowadził do szybko rosnącego zadłużenia, co z kolei spowodowało wzrost płatności odsetkowych na rzecz zagranicy. Od pierwszej połowy 2008 roku władze Hiszpanii podejmują wiele środków w celu ożywienia działalności gospodarczej. Obejmują one tymczasowe i trwałe obniżenie podatków oraz plany inwestycyjne, o wartości ok. 2 % PKB w 2009 roku, a także szereg reform strukturalnych. Poza tymi działaniami dyskrecyjnymi na pogorszenie stanu finansów publicznych dotkliwie wpłynęło również spowolnienie gospodarcze, co ogranicza możliwość wprowadzania dalszych bodźców fiskalnych bez szkody dla dobrego stanu finansów publicznych w perspektywie długoterminowej. Hiszpania stoi zatem przed wyzwaniem polegającym na zwiększeniu potencjalnego wzrostu w sytuacji przedłużającego się spowolnienia gospodarczego, przy jednoczesnym ułatwieniu bieżącej korekty istniejącej nierównowagi makroekonomicznej.
- (3) Scenariusz makroekonomiczny będący podstawą programu przewiduje, że realny PKB obniży się w 2009 roku o 1,6 %, a następnie w latach 2010 i 2011 wzrośnie odpowiednio o 1,2 % i 2,6 %. Ożywienie wzrostu byłoby spowodowane głównie popytem krajowym; przewiduje się zarazem, że deficyt bilansu płatniczego obniży się z ponad 9 % PKB w roku 2008 do 5,5 % w roku 2011. W programie uwzględniono również środki stymulacyjne przyjęte w odpowiedzi na spowolnienie gospodarcze, ale nie przedstawiono konkretnych założeń co do ich wpływu na wzrost realnego PKB. Z oceny dostępnych obecnie informacji wynika ⁽²⁾, że scenariusz ten jest oparty na nieco optymistycznych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego na rok 2009 i na wyraźnie optymistycznych założeniach w odniesieniu do kolejnych lat. W związku z ograniczeniem deficytu bilansu towarów i usług w programie przewiduje się spadek deficytu bilansu płatniczego z 9,2 % PKB w 2008 roku do 5,4 % PKB w 2011 roku.
- (4) W śródkresowej prognozie służb Komisji ze stycznia 2009 roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2008 roku oszacowano na 3,4 % PKB ⁽³⁾, co odpowiada wartości zakładanej w zaktualizowanej wersji programu stabilności. Poziom ten znajduje się jednakże znacznie poniżej nadwyżki w wysokości 1,2 % PKB zakładanej w poprzedniej aktualizacji. Pogorszenie sytuacji budżetowej wynika zarówno z działań dyskrecyjnych, jak i ze znacznego osłabienia działalności gospodarczej. Zmniejszenie dochodów z tytułu podatków bezpośrednich wynika z obniżenia podatków od osób fizycznych i prawnych, oraz ze znacznego spadku zysków przedsiębiorstw, w związku ze złą sytuacją na rynkach aktywów, w tym nieruchomości.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty wymienione w niniejszym tekście są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

⁽²⁾ Ocena uwzględnia w szczególności śródkresową prognozę służb Komisji ze stycznia 2009 roku, a także inne informacje, które uzyskano od tego czasu.

⁽³⁾ Biorąc pod uwagę przekroczenie określonej w Traktacie wartości referencyjnej, Komisja sporządziła w dniu 18 lutego 2009 r. sprawozdanie przewidziane w art. 104 ust. 3 Traktatu.

Spadek dochodów z tytułu podatków pośrednich jest skutkiem zmniejszenia wydatków konsumpcyjnych, a w szczególności ograniczenia transakcji na rynku mieszkaniowym, a także jednorazowych środków zmniejszających dochody, takich jak zmiany wprowadzone do zasad płatności VAT i jego zwrotu. Przekroczenie wydatków odzwierciedla w szczególności działanie automatycznych mechanizmów stabilizujących w postaci wyższych transferów społecznych, w tym świadczeń dla bezrobotnych.

- (5) W zaktualizowanej wersji programu zakłada się, że deficyt w 2009 roku wyniesie 5,8 % PKB w porównaniu ze śródkresową prognozą służb Komisji przewidującą 6,2 %. Pogorszenie równowagi budżetowej wynika z zastosowania wielu działań dyskrejonalnych o wartości około 2 % PKB, a także z działania automatycznych mechanizmów stabilizujących w odpowiedzi na spowolnienie gospodarcze (szacowanego na około 1 % PKB). Działania dyskrejonalne obejmują pakiet środków stymulacyjnych z listopada 2008 roku (nieznacznie powyżej 1 % PKB). W pakiecie przewidziano stworzenie krajowego rządowego funduszu na rzecz lokalnych inwestycji publicznych, dysponującego środkami w wysokości 0,75 % PKB, w celu przeprowadzenia nowych robót publicznych. Jednorazowe środki zmniejszające dochody wynoszą około 0,75 % PKB i obejmują zmianę systemu zwrotu VAT i obniżenie podatku potrącanego od dochodów osobistych w przypadku podatników spłacających kredyt hipoteczny. Generalnie kurs polityki budżetowej w 2009 roku będzie ekspansywny i zgodny z zaleceniem europejskiego planu naprawy gospodarczej.
- (6) Przewiduje się, że deficyt nominalny po osiągnięciu rekordowego poziomu w 2009 roku spadnie do poziomu poniżej 4 % PKB w 2011 roku. Podobnie saldo pierwotne poprawi się: deficyt wynoszący w 2009 roku 4,1 % PKB w 2011 roku osiągnie poziom 1,9 % PKB. W kategoriach strukturalnych deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrośnie z 3,5 % PKB w 2008 roku do 4,75 % PKB w 2009 roku, odzwierciedlając wpływ na budżet działań dyskrejonalnych, a także spadek dochodów w związku z bieżącym dostosowaniem w sektorze nieruchomości. Nie obejmuje to 0,75 % punktu procentowego PKB wynikającego z jednorazowych środków zmniejszających dochody przewidzianych w budżecie na rok 2009.

W zawartej w zaktualizowanej wersji programu ścieżce dostosowania fiskalnego przewiduje się polepszenie salda strukturalnego o 1,25 % PKB w 2010 roku i o nieznacznie powyżej 0,5 % PKB w 2011 roku. W konsekwencji w programie zakłada się obniżenie deficytu strukturalnego do 2,75 % w 2011 roku⁽¹⁾. Zgodnie z programem celem tego dostosowania jest osiągnięcie średniookresowego celu budżetowego polegającego na równowadze budżetowej, jednak nie przewiduje się, by cel ten został zrealizowany w okresie objętym programem. Polepszenie sytuacji w 2010 roku można częściowo wytłumaczyć tymczasowym charakterem pakietu środków stymulacyjnych przyjętych w listopadzie 2008 roku. Poza tym w programie nie sprecyzowano środków, które mają przyczynić się do spodziewanej poprawy salda strukturalnego. Przewiduje się, że dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych, szacowany na poziomie 39,5 % PKB w 2008 roku, zwiększy się o około 14 punktów procentowych w okresie objętym programem. Wraz ze zwiększeniem deficytu i mniejszym wzrostem PKB również przejmowanie aktywów bankowych w ramach ratunkowego pakietu finansowego przyczynia się do wzrostu wskaźnika zadłużenia, zwłaszcza w roku 2009.

- (7) Wyniki budżetowe mogą być gorsze w całym okresie objętym programem. Po pierwsze, scenariusz makroekonomiczny zakładany w aktualizacji programu oparty jest na optymistycznych założeniach dotyczących wzrostu, zwłaszcza w końcowych latach okresu objętego programem. Po drugie, cele budżetowe na lata 2010 i 2011 nie zostały wsparte odpowiednimi środkami, innymi niż zapowiedziane zaprzestanie realizacji pakietu z listopada 2008 roku. Ponadto samorządy regionalne i lokalne mają prawo doprowadzić w 2009 roku do deficytu bez konieczności przedstawienia obowiązkowego zazwyczaj planu odzyskania równowagi budżetowej, zgodnie z aktem stabilności budżetowej, który zezwala na to odstępstwo w przypadku, gdy realna działalność gospodarcza znacznie różni się ze wstępnymi prognozami. Zmiany wskaźnika zadłużenia mogą być mniej korzystne niż przewidziano w aktualizacji programu, biorąc pod uwagę zagrożenia związane ze scenariuszem makroekonomicznym i celami budżetowymi oraz niepewność co do wpływu gwarancji udzielonych w ramach ratunkowego pakietu finansowego. Jednak wzrost zadłużenia związany ze środkami podjętymi w ramach wsparcia sektora finansowego mógłby zostać odwrócony, jeżeli związane z tym system wsparcia i operacje finansowe okażą się udane.

⁽¹⁾ Biorąc za podstawę saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne przeliczone na podstawie informacji zawartych w programie oraz definicję działań jednorazowych i innych działań tymczasowych stosowaną przez służby Komisji, saldo strukturalne wyniosłoby -3,1 % PKB w 2008 roku, -4,1 % PKB w 2009 roku i -3,4 % PKB w 2010 roku.

- (8) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet jest znacznie większy niż średni wpływ w UE, co wynika głównie ze stosunkowo dużego wzrostu wydatków na emerytury w relacji do PKB w nadchodzących dekadach. O ile dobra sytuacja budżetowa do 2007 roku przyczyniała się do częściowego zrównoważenia przewidywanego długoterminowego wpływu starzenia się społeczeństwa na budżet, to w przypadku urzeczywistnienia się prognoz budżetowych zakładanych w programie nastąpiłoby odwrócenie sytuacji. Ponadto, jeżeli za punkt wyjścia przyjąć sytuację budżetową przewidzianą na rok 2009 w śródkresowej prognozie służb Komisji, niestabilność w dłuższym okresie byłaby znacznie większa niż według ostatniej aktualizacji. Do zmniejszenia poważnych zagrożeń dla stabilności finansów publicznych w długim okresie przyczyniłaby się poprawa salda pierwotnego w perspektywie średnioterminowej oraz wdrożenie kolejnych środków strukturalnych służących ograniczeniu znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa.
- (9) Średniookresowe ramy budżetowe odegrały zasadniczą rolę we wspieraniu właściwego planowania budżetowego i przyniosły ogólnie dobre wyniki, mimo że pogarszały się one od 2008 roku. W odniesieniu do tych ram nie przewidziano żadnych reform. W aktualizacji programu zaplanowano jednak kilka reform mających na celu poprawę jakości finansów publicznych. Po stronie dochodów do reform tych należy zmniejszenie obciążeń podatkowych od wypracowanych dochodów poprzez wprowadzenie ulgi podatkowej od dochodów osób fizycznych w wysokości do 400 EUR na podatnika, przyjęcie mechanizmu przyspieszającego ulgę podatkową związaną ze spłatą kredytu hipotecznego, zlikwidowanie podatku majątkowego i przeprowadzenie drugiego etapu reformy podatku dochodowego od osób prawnych, a także przyjęcie środków mających na celu poprawę funkcjonowania systemu podatkowego, w tym możliwość otrzymania comiesięcznego zwrotu VAT. Po stronie wydatków priorytetowe znaczenie przypisuje się wydatkom produkcyjnym oraz konieczności ograniczenia pośredniego spożycia publicznego. W programie podkreślono rolę krajowej agencji ds. oceny jakości polityki publicznej i służb publicznych jako kroku naprzód w zakresie promowania kultury przeprowadzania ocen, co powinno podnieść wydajność i jakość służb publicznych.
- (10) Władze Hiszpanii przyjęły wiele środków w celu stabilizacji sektora finansowego. Środki te obejmują zwiększenie wysokości funduszu gwarancji dla depozytów i inwestycji (z 20 000 do 100 000 EUR na posiadacza rachunku i bank) oraz stworzenie funduszu nabywania aktywów finansowych w celu wspierania akcji kredytowej dla przedsiębiorstw i osób fizycznych, dysponującego środkami wynoszącymi 30 mld EUR (blisko 3 % PKB), których wysokość może zostać podwyższona do 50 mld EUR. Ponadto władze podjęły decyzję o przyznaniu nadzwyczajnych uprawnień Ministerstwu Gospodarki i Finansów w zakresie przyznawania w 2009 roku państwowych gwarancji w wysokości do 100 mld EUR (10 % PKB) na przeprowadzane przez banki posiadające siedzibę w Hiszpanii emisje nowych papierów wartościowych o okresie zapadalności wynoszącym od trzech miesięcy do trzech lat oraz w zakresie nabywania papierów wartościowych wyemitowanych przez banki posiadające swoją siedzibę w Hiszpanii celem wzmocnienia ich środków własnych.
- (11) W ramach reakcji na spowolnienie gospodarcze rząd Hiszpanii przedsięwziął istotne budżetowe działania dyskrecjonalne. Pakiet środków stymulacyjnych na 2009 rok jest zgodny z europejskim planem naprawy gospodarczej zatwierdzonym w grudniu 2008 roku przez Radę Europejską i stanowi adekwatną reakcję na spowolnienie gospodarcze, wspierając tymczasowo działalność gospodarczą w 2009 roku. W pakiecie skoncentrowano się przede wszystkim na inwestycjach, sile nabywczej gospodarstw domowych oraz działalności przedsiębiorstw i MŚP. W specjalnych pakietach z kwietnia i sierpnia 2008 roku przewidziano już środki w wysokości około 1 % PKB, podczas gdy reszta obejmuje nowe działania przyjęte w pakiecie budżetowych środków stymulacyjnych przedstawionym w listopadzie 2008 roku (nieznacznie powyżej 1 % PKB). Pakiet z listopada 2008 roku został przyjęty w odpowiednim czasie, jest ukierunkowany i ma charakter tymczasowy. Zasadniczo działania te stanowią właściwą reakcję na główne cele polityki w perspektywie krótkoterminowej. W aktualizacji programu przewiduje się także wiele środków strukturalnych będących częścią programu reform politycznych obejmującego dłuższy okres, ale również przyczyniających się do rozwiązania bieżących problemów powiązanych ze spowolnieniem gospodarczym. Środki te związane są ze średniookresowym programem reform i z zaleceniami dla Hiszpanii przedstawionymi przez Komisję w dniu 28 stycznia 2009 r. w ramach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Mają one na celu zwiększenie potencjału wzrostu, wzmocnienie konkurencyjności i zwiększenie zatrudnienia, a także wsparcie dochodów grup w niekorzystnej sytuacji oraz transpozycję dyrektywy usługowej.

- (12) Ogólny, przedstawiony w programie kurs polityki budżetowej jest ekspansywny w 2009 roku i umiarkowanie restrykcyjny w 2010 roku. W szczególności celem programu na 2010 rok jest odwrócenie ekspansji budżetowej charakteryzującej rok 2009 oraz dalsza poprawa strukturalna w 2011 roku. Jednak ze względu na zagrożenia dla realizacji celów budżetowych odwrócenie tendencji w 2010 roku wymaga dalszych skutecznych działań. W programie zakłada się, że deficyt nominalny pozostanie na poziomie powyżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB. Przewidziane w programie zmniejszenie deficytu w 2010 roku i później nie jest wsparte wystarczającymi środkami.
- (13) Co do wymagań w zakresie danych określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie odnotowano brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych ⁽¹⁾.

Podsumowując, należy stwierdzić, że po długim okresie, w którym hiszpańskie finanse publiczne charakteryzował stan bliski równowadze lub nadwyżka, gwałtowne osłabienie działalności gospodarczej i niektóre działania dyskrecjonalne doprowadziły do deficytu powyżej 3 % PKB w 2008 roku. Celem zaktualizowanego programu stabilności jest uruchomienie znacznych budżetowych środków stymulacyjnych w 2009 roku zgodnie z europejskim planem naprawy gospodarczej, tak by przeciwdziałać stałemu osłabieniu działalności gospodarczej. Doprowadzi to do zwiększenia deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, przy czym wskaźnik zadłużenia pozostanie na poziomie znacznie poniżej 60 % PKB. Poprawa długoterminowej stabilności budżetowej powinna być priorytetem. Zgodnie z optymistycznymi założeniami makroekonomicznymi może okazać się, że wzrost gospodarczy przyczyni się do konsolidacji budżetowej w mniejszym zakresie niż zakładano w programie, natomiast ścieżka dostosowania nie jest w pełni wsparta konkretnymi środkami. Poprawa jakości finansów publicznych ma istotne znaczenie również dla wsparcia płynnego dostosowania gospodarki w kontekście występującej nierównowagi.

W świetle powyższej oceny wzywa się Hiszpanię do:

- (i) realizacji polityki budżetowej w roku 2009 zgodnie z europejskim planem naprawy gospodarczej i w ramach paktu stabilności i wzrostu, przy uniknięciu dalszego pogorszenia stanu finansów publicznych w roku 2009, oraz do zdecydowanego przeprowadzenia w 2010 roku i później istotnej konsolidacji strukturalnej ze wsparciem odpowiednich środków;
- (ii) poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych przez wdrożenie dalszych środków, które mają na celu ograniczenie wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa;
- (iii) zapewnienia, by środki konsolidacji budżetowej były również ukierunkowane na podniesienie jakości finansów publicznych, jak zaplanowano w kontekście koniecznej korekty istniejącej nierównowagi.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2007	2008	2009	2010	2011
Realny PKB (zmiana w %)	PS styczeń 2009	3,7	1,2	- 1,6	1,2	2,6
	KOM styczeń 2009	3,7	1,2	- 2,0	- 0,2	bd.
	PS grudzień 2007	3,8	3,1	3,0	3,2	bd.
Inflacja HICP (%)	PS styczeń 2009	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.
	KOM styczeń 2009	2,8	4,1	0,6	2,4	bd.
	PS grudzień 2007	2,7	3,3	2,7	2,8	bd.

⁽¹⁾ W szczególności nie przedstawiono obowiązkowych danych dotyczących działań jednorazowych i innych działań tymczasowych (tabela 2) oraz danych opcjonalnych dotyczących inflacji HICP (tabela 1b), wydajności pracy mierzonej liczbą przepracowanych godzin (tabela 1c), wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych z podziałem na funkcje (tabela 3), salda strukturalnego (tabela 5) i szczegółowych informacji dotyczących zmian zadłużenia (tabela 4), takich jak różnice między obliczeniami w oparciu o metodę kasową i memoriałową w odniesieniu do zmian zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych, akumulacji netto aktywów finansowych, dochodów z prywatyzacji, skutku wyceny i innych skutków, płynnych aktywów finansowych, zadłużenia finansowego netto.

		2007	2008	2009	2010	2011
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PS styczeń 2009	1,4	0,3	- 2,6	- 3,2	- 2,7
	KOM styczeń 2009 ⁽²⁾	1,5	0,8	- 2,3	- 3,4	bd.
	PS grudzień 2007	- 0,9	- 1,4	- 1,9	- 1,6	bd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PS styczeń 2009	- 9,7	- 9,2	- 6,6	- 5,8	- 5,4
	KOM styczeń 2009	- 9,7	- 9,0	- 6,7	- 6,2	bd.
	PS grudzień 2007	- 9,0	- 8,9	- 8,8	- 8,7	bd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009	41,0	37,0	37,5	38,3	38,7
	KOM styczeń 2009	41,0	36,8	36,4	36,9	bd.
	PS grudzień 2007	40,800	40,4	40,4	40,3	bd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009	38,8	40,4	43,3	43,1	42,6
	KOM styczeń 2009	38,8	40,2	42,6	42,5	bd.
	PS grudzień 2007	39,0	39,2	39,2	39,1	bd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009	2,2	- 3,4	- 5,8	- 4,8	- 3,9
	KOM styczeń 2009	2,2	- 3,4	- 6,2	- 5,7	bd.
	PS grudzień 2007	1,8	1,2	1,2	1,2	bd.
Saldo pierwotne (% PKB)	PS styczeń 2009	3,8	- 1,9	- 4,1	- 2,9	- 1,9
	KOM styczeń 2009	3,8	- 1,8	- 4,6	- 4,0	bd.
	PS grudzień 2007	3,4	2,7	2,6	2,6	bd.
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PS styczeń 2009	1,6	- 3,5	- 4,7	- 3,4	- 2,8
	KOM styczeń 2009	1,6	- 3,7	- 5,2	- 4,2	bd.
	PS grudzień 2007	2,2	1,8	2,0	1,9	bd.
Saldo strukturalne ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ (% PKB)	PS styczeń 2009	1,6	- 3,5	- 4,7	- 3,4	- 2,8
	KOM styczeń 2009	1,6	- 3,3	- 4,6	- 4,2	bd.
	PS grudzień 2007	2,2	1,8	2,0	1,9	bd.

		2007	2008	2009	2010	2011
Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PS styczeń 2009	36,2	39,5	47,3	51,6	53,7
	KOM styczeń 2009	36,2	39,8	46,9	53,0	bd.
	PS grudzień 2007	36,2	34,0	32,0	30,0	bd.

Uwagi:

- (¹) Podane w programie wartości luki produktowej oraz salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programach.
- (²) W oparciu o przewidywany potencjalny wzrost w wysokości odpowiednio: 3,0 %, 1,8 %, 1,0 % i 0,9 % w latach 2007-2010.
- (³) Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe. Najnowszy program nie zawiera żadnych działań jednorazowych. Działania jednorazowe i inne działania tymczasowe wynoszą poniżej 0,5 % PKB w 2008 roku i powyżej 0,5 % PKB w 2009 roku; wszystkie te działania zwiększają deficyt i zawarte są w śródkresowej prognozie służb Komisji ze stycznia 2009 roku.
- (⁴) Biorąc za podstawę saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne przeliczone na podstawie informacji zawartych w programie oraz definicję działań jednorazowych i innych działań tymczasowych stosowaną przez służby Komisji, saldo strukturalne wyniosłoby -3,1 % PKB w 2008 roku, -4,1 % PKB w 2009 roku i -3,4 % PKB w 2010 roku.

Źródło:

Program stabilności (PS); prognoza śródkresowa służb Komisji ze stycznia 2009 roku (KOM); obliczenia służb Komisji.